

Demografia i Epidemiologia Żywieniowa

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2022/2023
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Dietetyka
Dyscyplina wiodąca (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra MSW z 26 lipca 2019)	Nauki o zdrowiu
Profil studiów (ogólnoakademicki/praktyczny)	Praktyczny
Poziom kształcenia (I stopnia/II stopnia/ jednolite magisterskie)	II stopnia
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się (egzamin/zaliczenie)	Zaliczenie

Jednostka/jednostki prowadząca/e (oraz adres/yjednostki/jednostek)	Zakład Dietetyki Klinicznej Zakład Żywienia Człowieka
--	--

Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. Dorota Szostak-Węgierek Dr hab. Iwona Traczyk
Koordinator przedmiotu (tytuł, imię, nazwisko, kontakt)	Prof. Dorota Szostak-Węgierek dorota.szostak-wegierek@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus (imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusa)	Prof. Dorota Szostak-Węgierek dorota.szostak-wegierek@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. Dorota Szostak-Węgierek, Dr hab. Iwona Traczyk, Dr hab. prof. IMiD Katarzyna Szamotulska

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	II rok semester zimowy	Liczba punktów ECTS	1.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		14	0,4
seminarium (S)		20	0,4
ćwiczenia (C)		0	0
e-learning (e-L)		-	
zajęcia praktyczne (ZP)		-	
praktyka zawodowa (PZ)		-	
Samodzielna praca studenta		10	0,2
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		-	

3. CELE KSZTAŁCENIA

1.	Dostarczenie wiedzy z zakresu poznawczego epidemiologii, ze szczególnym uwzględnieniem epidemiologii żywieniowej, w powiązaniu z dynamiką rozwoju demograficznego populacji
2.	Utrwalenie umiejętności korzystania z ilościowych mierników stanu zdrowia populacji, z ocen nasilenia czynników ryzyka rozwoju chorób oraz z metod i narzędzi demografii
3.	Rozwinięcie umiejętności oceny wiarygodności metod badań epidemiologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem metod oceny sposobu żywienia i stanu odżywienia na poziomie populacyjnym i indywidualnym
4.	Rozwinięcie umiejętności oceny adekwatności spożycia i stanu odżywienia na tle aktualnych norm żywienia z zastosowaniem nowoczesnych statystycznych metod interpretacji
5.	Przygotowanie do samodzielnego wyboru metody oceny sposobu żywienia i stanu odżywienia w zależności od celu badania, zaprojektowania i interpretacji wyników walidacji ankiet
6.	Rozwinięcie umiejętności decydowania o wyborze właściwej metody badania sposobu żywienia w wielodyscyplinarnym zespole projektów klinicznych i epidemiologicznych.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy — Absolwent zna i rozumie:	
E_W25	Zna najnowsze trendy żywieniowe, potrafi definiować ich wpływ na zdrowie populacji
E_W27	Zna retrospektywne i prospektywne metody oceny sposobu żywienia, na poziomie populacyjnym i indywidualnym.
E_W28	Przedstawia zagadnienia dotyczące epidemiologii żywieniowej, potrafi analizować i wyjaśnić związki pomiędzy żywieniem a wskaźnikami stanu zdrowia, czynnikami ryzyka rozwoju choroby i występowaniem chorób

Umiejętności — Absolwent potrafi:

UI	

Kompetencji społecznych — Absolwent jest gotów do:

KI	

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	WI – TI- Geneza, cele i zadania epidemiologii jako	E_W25

<p><i>dyscypliny naukowej i działalności praktycznej. T2- Omówienie niezbędnych podstaw epidemiologii ogólnej i demografii. T3- Ustalenie podstawowej terminologii. T4- Definicje, obszar działania, główne cele. T5- Podstawy demografii. T6- Terminologia. T7- Źródła danych o ludności. T8- Metody badań. T9- Współczynniki demograficzne. T10- Struktura ludności. Wykładowca- dr hab. Dorota Szostak-Węgierek</i></p> <p><i>W2- T11- Teoria przejścia demograficznego. T12- Obecna sytuacja demograficzna w Polsce i na świecie. T13- Prognozy demograficzne. T14- Współczesne normy żywienia, sposoby wykorzystania w ocenie sposobu żywienia osób indywidualnych i w grupie osób. T15- Możliwości i ograniczenia w interpretacji wyników oceny sposobu żywienia. T16- Źródła i przyczyny zmienności diety na poziomie osobniczym i w grupie osób. T17- Ocena aktywności fizycznej. Wykładowca- dr hab. Dorota Szostak-Węgierek</i></p> <p><i>W3- T18-Typy badań wykorzystywane w epidemiologii żywieniowej: badania skriningowe, korelacyjne, kliniczno-kontrolne, kohortowe. T19- Cele stawiane przed nimi i możliwości interpretacyjne. T20- Określenie pojęcia i poznanie mierników zdrowia. T21- Zapoznanie ze współczynnikami charakteryzującymi stan zdrowia populacji polskiej i europejskiej. T22- Charakterystyka stanu zdrowia populacji polskiej na tle wskaźników w innych krajach europejskich. T23- Zróżnicowanie regionalne, nierówności w zdrowiu, związku z charakterystyką demograficzną. Wykładowca- dr hab. Dorota Szostak-Węgierek</i></p> <p><i>W4- T24-EBM jako paradygmat osiągania prawdy naukowej. T25- Planowanie badania epidemiologicznego w zależności od celu, wybór metody, dobór próby, zaplanowanie kwestionariusza. Wykładowca- dr hab. Katarzyna Szamotulska</i></p> <p><i>W5- T26-Biologiczne i biochemiczne markery jako wskaźniki spożycia wybranych składników odżywczych. T27- Definicja czynników ryzyka. T28- Kliniczne i subkliniczne objawy niedoborów i nadmiarów składników odżywczych w diecie. Implikacje całkowitego spożycia energii w analizie wyników badań epidemiologicznych. T29- Genetyka</i></p>	<p>E_W27</p> <p>E_W28</p>
---	---------------------------

	<p>w analizie wpływu diety na efekty zdrowotne. T30- Przykłady dużych żywieniowych badań epidemiologicznych. Wykładowca- dr hab. Dorota Szostak-Węgierek</p> <p>W6- T31- Epidemiologia przewlekłych chorób dietozależnych, rola czynników żywieniowych w patogenezie, zapobieganiu i leczeniu. T32- Epidemiologia otyłości i innych chorób związanych z żywnością i żywieniem (choroby układu krążenia, cukrzyca typu 2, zespół metaboliczny). Wykładowca- dr hab. Dorota Szostak-Węgierek</p> <p>W7- T33-Programy epidemiologiczne ukierunkowane na badanie związków między dietą i rozwojem choroby, ze szczególnym uwzględnieniem skutecznych programów interwencyjnych realizowanych w kraju i na świecie. Osiągnięcia naukowe i praktyczne z zakresu epidemiologii i ich wpływ na historię czynników determinujących stan zdrowia społeczeństw. T34- System zbierania danych epidemiologicznych w kraju, przyszłe kierunki badań, użyteczne adresy www. Wykładowca- dr hab. Iwona Traczyk</p>	
Seminaria	<p>S1- T18, T19- Typy badań wykorzystywane w epidemiologii żywieniowej: badania skriningowe, korelacyjne, kliniczno-kontrolne, kohortowe. Cele stawiane przed nimi i możliwości interpretacyjne- analiza opublikowanych wyników badań. Wykładowca- dr hab. Dorota Szostak-Węgierek</p> <p>S2- T35- Planowanie badania epidemiologicznego w zależności od celu, wybór metody, dobór próby, zaplanowanie kwestionariusza. Wykładowca- dr hab. Katarzyna Szamotulska</p> <p>S3- T36- Epidemiologia wybranych nowotworów. T37- Związek ryzyka nowotworów ze sposobem żywienia. Wykładowca- dr hab. Dorota Szostak-Węgierek</p> <p>S4- T38- Spożycie żywności, energii i składników odżywczych w Polsce. T39- Trendy, zagrożenia, korzystne i niekorzystne zmiany diety. T40- Związki</p>	E_W25 E_W27 E_W28

	<p><i>ze stanem zdrowia, współczynnikami zgonów. Wykładowca- dr hab. Dorota Szostak-Węgierek</i></p> <p><i>S5- T41-Rola epidemiologii żywienia w zdrowiu publicznym. T42-Wykorzystanie wyników badań na rzecz poprawy zdrowia społeczeństwa: w promocji zdrowia, w prewencji pierwotnej, prewencji wtórnej i prewencji trzeciego stopnia. Wykładowca- dr hab. Dorota Szostak-Węgierek</i></p> <p><i>S6- T46- Planowanie żywieniowego badania epidemiologicznego część 1. Wykładowca- dr hab. Iwona Traczyk</i></p> <p><i>S7- T47- Planowanie żywieniowego badania epidemiologicznego część 2. Wykładowca- dr hab. Iwona Traczyk</i></p> <p><i>S8 – T48- Walidacja danych o spożyciu żywności w badaniach epidemiologicznych. Wykładowca- dr hab. Iwona Traczyk</i></p> <p><i>S9- T49- Procedura opracowania danych żywieniowych na przykładzie danych otrzymywanych w oparciu o kwestionariusz KomPAN . Wykładowca- dr hab. Iwona Traczyk</i></p> <p><i>S10- T50- Krytyczna ocena danych o spożyciu energii. Ocena niedoszacowania wartości energetycznej wywiadów żywieniowych. Obliczanie wydatku energetycznego. Wykładowca- dr hab. Iwona Traczyk</i></p>	
6. LITERATURA		
Obowiązkowa		
<ol style="list-style-type: none">1. Jędrychowski W. Podstawy epidemiologii. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego Kraków 2002, wyd.62. Jędrychowski W. Epidemiologia w medycynie klinicznej i zdrowiu publicznym. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego Kraków 2010, wyd.13. Normy żywienia dla populacji Polski i ich zastosowanie. Red. Jarosz M., Rychlik E., Stoś K.,		

Charzewska J. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - PZH 2020

4. Bzdęga J., Gębska-Kuczerowska A., Epidemiologia w zdrowiu publicznym, Wyd.Lek. PZWL,2010.
5. Kwestionariusz do badania poglądów i zwyczajów żywieniowych oraz procedura opracowania danych (KomPAN®): wersja polskojęzyczna - wydanie drugie.
https://knozc.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=136:kwestionariusz-do-badania-pogladow-i-zwyczajow-zywieniowych-oraz-procedura-opracowania-danych-kompan-wersja-polskojezyczna-wydanie-drugie&catid=36&Itemid=129&lang=pl
6. Przewodnik metodyczny badań sposobu żywienia. (red. Gronowska-Senger A.), Komitet Nauki o Żywieniu Człowieka Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2013
7. Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania (red. Bogdan Wojtyniak, Paweł Goryński). Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny, Warszawa 2018

Uzupełniająca

1. Willet W., Nutritional Epidemiology. Oxford Univ. Press. 2013
2. Gibson RS. Principles of Nutritional Assessment. Oxford University Press 2005.

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIASIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Np. A. wg A.UI, KI	Test	Uzyskanie co najmniej 65% punktacji

8. INFORMACJE DODATKOWE (informacje istotne z punktu widzenia nauczyciele niezawarte w pozostałej części sylabusu, np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.